

Kompetenssamverkan Skåne

Skåne ska bli en stark hållbar tillväxtmotor som erbjuder framtidstro och livskvalitet.

Skåne utgör tillsammans med Stockholm och Västra Götaland Sveriges tre storstadsregioner. Skåne är på många sätt en betydande tillväxtmotor men dras samtidigt med flera utmaningar.

Skåne har den lägsta sysselsättningsgraden bland Sveriges 21 län och en lägre produktivitet utveckling än riket och de andra två storstadsregionerna. Dessa två faktorer påverkar utanförskapet, den ekonomiska tillväxten och utvecklingen av skatteunderlaget, vilket ger negativa effekter på förutsättningarna för att öka välfärden och minska utanförskapet.

Den pågående strukturomvandlingen gör att efterfrågan på välutbildad och kvalificerad arbetskraft ökar i många branscher. Samtidigt uppvisar flera branscher i Skåne lägre utbildningsnivåer än rikssnittet. Strukturomvandlingen präglas också

av en matchningsproblematik där arbetslösheten är hög i vissa grupper samtidigt som delar av näringslivet uppger att man har svårt att rekrytera rätt kompetenser. Unga med ofullständiga gymnasiebetyg och människor med utomnordisk bakgrund är några exempel på särskilt utsatta grupper. De långsiktiga prognoserna pekar på risk för ökade kompetensgap på den skånska arbetsmarknaden.

Skåne har därmed en dubbel utmaning som handlar om att både stärka Skånes konkurrenskraft för fler jobb och främja individernas etablering på arbetsmarknaden genom en förbättrad matchning mellan arbetslivets efterfrågan på kompetenser och individernas utbildning.

För att stärka Skånes konkurrenskraft, öka sysselsättningsgraden och minska arbetslösheten finns behov av strategiska insatser både på kort och lång sikt.

Centralt i utvecklingen är att samla aktörer, ta fram kunskapsunderlag och främja lyckade projekt och modeller.

En bättre fungerande arbetsmarknad kräver ett effektivare tillvaratagande av förmågor hos arbetskraften samt en bättre matchning av kompetens på arbetsmarknaden.

Att arbeta med kompetensförsörjning i regionen handlar därför om både korta- och långsiktiga insatser. På kort sikt handlar det främst om att hitta rätt kompetens till arbetslivet medan det i det längre perspektivet handlar om att identifiera behov och skapa förutsättningar för att kunna möta de kompetensbehov som efterfrågas i Skåne. Det kan ske genom utbildning av individer inom efterfrågade områden eller kompetenshöjning av redan sysselsatta. Det kan även handla om att arbeta med förebyggande insatser för att minska utanförskap på längre sikt eller att koordinera samverkan med syftet att effektivisera våra offentliga system.

Kompetenssamverkan Skåne (KoSS)

Kompetensförsörjningsfrågan är ett tydligt exempel på ett utvecklingsområde som går tvärs över flera politikområden och hänger tydligt samman med tillväxtutmaningarna. För att kunna skapa utveckling på detta område krävs en tydlig samverkan mellan kommunal, regional och statlig nivå.

Kompetenssamverkan Skåne (KoSS) bildades 2012 i syfte att säkra denna samverkan, och är det sätt som Region Skåne valt som arbetsform för regeringsuppdraget från 2010 om att varje region/län ska etablera en regional kompetensplattform. KoSS består av en styrgrupp respektive arbetsgrupp med representanter från Arbetsförmedlingen, Kommunförbundet Skå-

ne, Region Skåne (ordförande), Länsstyrelsen Skåne samt Lärosäten Syd. Utifrån prioriterade områden bildas uppdragsgrupper där arbetsgruppen fördjupar sig genom att bjuda in externa deltagare. Dessa uppdragsgrupper är flexibla och kan förändras över tid. Under 2014 inrättades ett sekretariat med en koordinator för arbetet samt en kommunikatör.

Kompetenssamverkan Skånes uppgift är att vara rådgivande åt sina uppdragsgivande organisationer och är ett samverkande organ med följande uppgifter:

- Kraftsamla offentliga aktörer i Skåne och när möjligt, agera samlat i dialog med regeringskansli och statliga myndigheter
- Forum för utvecklingsdiskussioner och dialog
- Ta fram analyser och kunskapsutveckling
- Samverka kring regionala målbilder och omvärldsbevakning
- Samverka med andra aktörer i utbildnings- och kompetensfrågor

Vi arbetar genom att:

- Vidareutveckla och stärka de initiativ som är på gång.
- Ta initiativ till nya insatser
- Synliggöra väl fungerande projekt i Skåne.
- Inhämta goda exempel från andra regioner, både nationellt och internationellt samt att synliggöra skånska initiativ gentemot den nationella nivån.

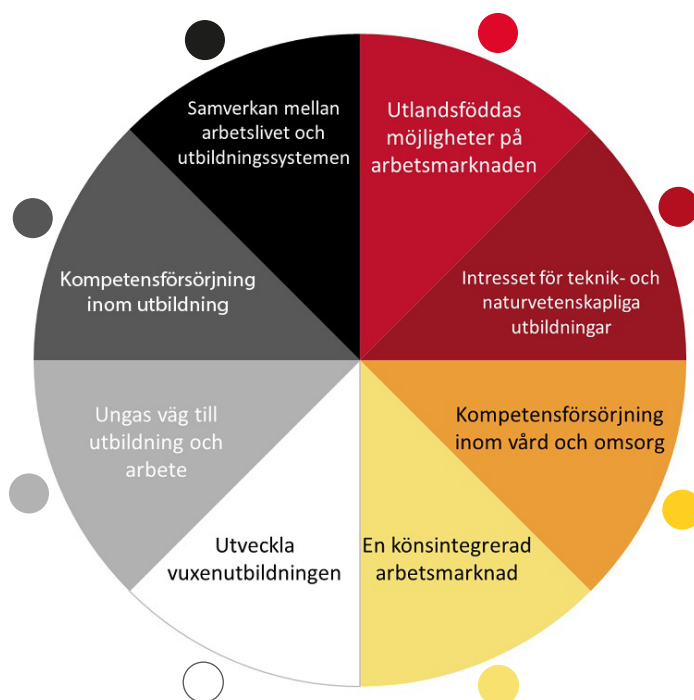
- Öka samverkan mellan Kompetenssamverkan Skåne och aktörer i Skåne

Aktörerna i Kompetenssamverkan Skåne har identifierat åtta prioriterade områden som behöver främjas med insatser:

- Utlandsföddas möjligheter på arbetsmarknaden
- En könsintegrerad arbetsmarknad
- Ungas väg till utbildning och arbete
- Lärar-, utbildnings-, och skolutveckling
- Intresset för teknik- och naturvetenskapliga utbildningar
- Kompetensförsörjning inom vård och omsorg
- Samverkan mellan arbetslivet och utbildningssystemen
- Utveckla vuxenutbildningen

Kunskapsunderlag i form av utredningar och prognoser ligger till grund för inriktningen av många konkreta insatser. De används inte bara av aktörerna inom ramen för Kompetenssamverkan Skåne utan även av de skånska kommunerna och på nationell nivå.

Ett antal insatser genomförs för att förbättra matchningen på arbetsmarknaden. De är inriktade på åtta prioriterade områden.

Exempel på projekt och insatser

Nyanlända akademiker

Region Skåne har tagit initiativ till projektet Nyanlända – snabb väg in på arbetsmarknaden. Målgruppen för projektet är nyanlända akademiker. Samverkansparter är Region Skåne, Länsstyrelsen Skåne, Lunds universitet, Malmö högskola och Arbetsförmedlingen samt Yrkessfi-plattformen Skåne (se nedan). Projektet, som har medfinansiering från Tillväxtverket under en tvåårsperiod och omsluter totalt 6 miljoner kr, kommer att validera och kompletteringsutbilda ingenjörer vid Lunds universitet i kombination med yrkessvenska på relevant nivå. På Malmö högskola kommer en utbildning för studiehandledare på modersmål att drivas. Inom ramen för

projektet kommer det även att göras en system- och processkartläggning ”Från asyl till arbete” med syfte att identifiera flaskhalsar och brister i samverkan mellan myndigheter när det gäller att främja nyanländas etablering på arbetsmarknaden.

Yrkessfi-plattformen i Skåne

Inom ramen för samarbetet i Kompetenssamverkan Skåne (KoSS) genomfördes under 2014 en förstudie för att se på möjligheterna för en regional plattform för yrkessfi – det vill säga yrkesutbildningar kopplade till sfi-studier. Under 2015 utvecklas arbetet till en regional plattform byggd med en heltid kommunal samordnare samt motsvarande samordning från arbetsförmedling-

en, med utbildningar som startas upp delregionalt i de fyra hörnen i Skåne. I nuläget är 31 av Skånes 33 kommuner med i satsningen.

Arbetsmarknadskunskap

Utgångspunkten är att de ungas utbildningsval och framtida etablering på arbetsmarknaden, underlättas om de rustas med ”arbetsmarknadskunskap” på skolschemat. Tanken är att offentliga och privata arbetsgivare är bäst på att göra det - tillsammans med lärare, studie- och yrkesvägledare och skolledare. I konceptet Arbetsmarknadskunskap (Jobba i Västerås) erbjuds lektionsmaterial och information till regionens elever från årskurs sju till sista året på gymnasiet. Parallellt med detta involveras politiker, kommunens arbetsliv, föreningar och föräldragrupper.

Under hösten 2015 genomfördes en förstudie med nio skånska kommuner. Deltagande kommuner är Staffanstorp, Trelleborg, Vellinge, Sjöbo, Tomelilla, Hässleholm, Simrishamn, Ängelholm och Skurup. Med förstudiens resultat tas till våren ställning till en eventuell fortsättning.

Samverkansinläring (SI)

Ett pilotprojekt kring Samverkansinläring har genomförts av Region Skåne i samverkan med Lunds tekniska högskola (LTH), Malmö högskola, Teknikcollege Skåne och en rad kommuner. Detta pilotprojekt har under 2015 utvecklats till en regional plattform där SI ska spridas till fler skolor och där konceptet ska utvidgas till fler ämnen. SI är egentligen en förkortning för Supplemental Instruction. Filosofin bakom SI är att inläringen av ett ämne förstärks genom utbyte av tankar och idéer mellanstudenterna. SI-verksamheten vid universitetet har visat sig vara ett effektivt sätt att öka studentgenomströmningen samt ett sätt att arbeta med breddad rekrytering. LTH har under åren också utvecklat konceptet vidare och även tillämpat det i gymnasieskolor och delvis också i grundskolor

Strategi för kompetensförsörjning

Inom ramen för Kompetenssamverkan Skåne pågår ett arbete med att ta fram en strategi för kompetensförsörjning i Skåne. Som underlag till strategin har 40 intervjuer genomförts med offentliga och privata aktörer gällande deras syn på och framtida behov av kompetensförsörjning. Det har även genomförts fem workshops med deltagare från såväl utbildningssidan som arbetsgivarsidan.

Inspirationsträffar för studie- och yrkesvägledare

Inspirationsträffar för studie- och yrkesvägledare om en könsmedveten studie- och yrkeshandledning. Innehållet var en nulägesbeskrivning av yrkesval, diskussioner och övningar baserade på ”Könsresan” - ett metodmaterial framtaget under ESF, samt en presentation av Kompetenssamverkan Skåne. Dessa träffar var ett samarbete mellan Länsstyrelsen Skåne, Kommunförbundet Skåne och Region Skåne inom ramen för Kompetenssamverkan Skåne.

Normkritisk studie- och yrkesvägledning

Satsning på lärare, skolledare och studie- och yrkesvägledare. Extra insatser ordnas i Skåne som en del av denna nationella satsning, för att säkerställa att ett normkritiskt perspektiv finns med i arbetet. Handledare och metahandledare har med sig frågeställningar särskilt kopplade gentemot detta perspektiv. Satsningen genomfördes av Skolverket i samarbete med Arbetsförmedlingen nationellt och som Kommunförbundet Skåne och Malmö högskola sjösatte regionalt och där Länsstyrelsen medverkade med genusperspektiv i heldagsseminarier som en del av utbildningen. Ca 200 lärare och rektorer samt en del studie- och yrkesvägledare gick en halvårig utbildning. Detta genomförs nu inom vuxenutbildningen med samma aktörer men med 40 deltagare.

Teknikcollege

Hög teknisk kompetens är avgörande för svenska

industrins tillväxt. Teknikcollege är en kvalitetsstämpel på utbildningar där kommuner, utbildningsanordnare och företag samverkar för att öka attraktionskraften och kvaliteten på tekniskt inriktade utbildningar. Genom ett nära samarbete med regionens företag utformas innehållet i utbildningar så att det passar industrins framtida behov. Kompetenssamverkan Skåne har ett väl utvecklat samarbete med Teknikcollege Skåne.

Möjligheternas värld

Möjligheternas värld arrangerades på Malmömässan i Hyllie den 21-26 september 2015 och riktade sig till alla som ser teknik som en framtidsmöjlighet, men främst till högstadiets årskurs 8.

Möjligheternas värld är en mötesplats som visar ny teknik och lösningar i ett praktiskt sammanhang. Arenan ger på ett nytt och innovativt sätt bilder av spännande arbetsuppgifter och kan vara ett bra stöd och ge inspiration i skolans teknikundervisning samt till elevernas kommande gymnasieval. Alla stationer bygger på interaktiva moment (styra, designa, göra) och visar på möjligheterna som öppnar sig med teknik och tekniska utbildningar och yrken. Den 23 september genomfördes en studie- och yrkesvägledar- och lärarfortbildning dit alla Skånes studie och yrkesvägledare och tekniklärare var välkomna.

Vård- och omsorgscollege

Vård- och omsorgscollege är ett samarbete mellan arbetsgivare, fackförbund och utbildare som arbetar för att öka intresset för utbildningar och yrken inom vård och omsorg. Eleverna får en modern och attraktiv utbildning och den kompetens de behöver för att få jobb. Redan anställda får utveckling i sitt arbete. Certifieringen till VO-College är en kvalitetsstämpel. Kompetenssamverkan Skåne har samarbete med Vård- och omsorgscollege.

Huvudmannaplaner för utveckling av SYV

Under 2015 har ett utvecklingsarbete bedrivits inom ramen för Kompetenssamverkan Skåne till-

sammans med Region Skåne, Kommunförbundet Skåne samt fyra kommuner i Skåne; Lund, Östra Göinge, Skurup och Landskrona. Arbetet har syftat till en kvalitets- och verksamhetsutveckling av studie- och yrkesvägledningen genom huvudmannaplaner.

Konferens kring samverkan mellan skola och arbetsliv

Den nationella konferensen kring samverkan mellan skola och arbetsliv arrangerades den 11-13 mars 2015. Ca 600 personer deltog från såväl utbildningssystemet som från övriga arbetslivet.

Validering av livslångt lärande - VALLE

Med VALLE vill Kommunförbundet Skåne, inom ramen för Kompetenssamverkan Skåne, tillsammans med andra aktörer undersöka och värdera möjligheterna att kunna etablera en regional stödplattform för validering i Skåne. Det övergripande målet är att fler individer ska kunna erbjudas validering i Skåne.

Dimensionering

Skåne är i stort behov av studieplatser i förskolläro- och lärarutbildning. I Skåne finns ett gott samarbete mellan de kommunala skolhuvudmännen och lärosätena. Under det senaste året har detta förstärkts ytterligare genom etablerandet av ett regionalt samverkansråd. I detta samverkansorgan diskuteras för närvarande intensivt dimensioneringsfrågan, det vill säga hur många nya förskollärare och lärare som alla prognoser visar på behov för barns och ungdomars utbildning i vår region. Nationella prognoser (SCB) visar på brist ca 30 % i förhållande till tillgången inom vissa lärarkategorier. Regionala prognoser visar också på att tillgången på lärare inte motsvarar behovet.

Regionala samverkansrådet för skollagsstyrda verksamheter har tillsatt en arbetsgrupp för att utarbeta en regional strategi kring lärarutbildningen och behöriga lärare på sikt. Dimensioneringsuppdraget följs och stöds av Kompetenssamverkan Skåne.

Exempel på rapporter och analyser

Sjuksköterskors arbetsmarknad i Skåne

Rapporten syftar till att ge en fördjupad beskrivning av arbetsmarknadsläget för grund- och specialistutbildade sjuksköterskor. Även situationen för omvårdnadsutbildade (undersköterskor och sjukvårdsbiträden) berörs översiktligt i rapporten. Förhoppningen är att rapporten kan utgöra stöd för strategiska beslut och prioriteringar i sjukvården samt för att stärka dialogen med den nationella nivån, lärosätena samt med yrkeshögskolan och de kommunala vårdutbildningarna gällande dimensionering och innehåll i vårdutbildningarna. I rapporten presenteras också ett antal förslag på insatser och frågeställningar att gå vidare med.

Utredningen Framtidens yrkeshögskola

Yrkeshögskolan är en relativt ny utbildningsform men uppfattas av många privata företag och offentliga verksamheter som viktig för möjligheten att utforma utbildningar som direkt motsvarar företagets kompetensbehov. Företag, branschorganisationer, utbildningsanordnare har dock signalerat att man anser att systemet för tilldelning av utbildningsplatser inte alltid fungerar tillfredställande. Man upplever en ryckighet och kortsiktighet i beslut från Myndigheten för Yrkeshögskolan. Region Skåne har tagit fram en utredning – Framtidens yrkeshögskola inom teknik och tillverkning. Utredningen presenterar en rad förslag på möjliga insatser på olika nivåer: departement, myndighet samt regionala aktörer. Framför allt föreslås att en översyn görs för att se om det är möjligt att bygga in ett mer långsiktigt perspektiv i framförallt de kostsamma tekniska utbildningarna.

Tillverkning, tjänster och tillväxt

Rapporten beskriver strukturomvandlingen i Skåne i ett jämförande perspektiv med de andra storstadsregionerna från 1985 till 2012. Rapporten har särskilt fokus på tillverkningsindustrins utveckling och betydelse för den regionala ekonomin och sysselsättningen.

Folkhögskolan – en del av Skånes kompetensförsörjning

Rapporten beskriver vilken roll folkhögskolorna kan ha för att främja ungas väg till utbildning och arbete.

Skåne 2022 – Ekonomi och sysselsättning

En prognos med rAps-verktyget för Skåne 2022. Rapporten beskriver en prognostiserad utveckling för arbetsmarknad och ekonomi. I rapporten görs också en fördjupad analys över sambandet mellan regional tillväxt, sysselsättning och skattekraft.

En utbildningsgaranti – möjligheter på regional nivå

Rapporten beskriver situationen för skånska ungdomars studieresultat och arbetsmarknadssituation. Rapporten föreslår att en regional utbildningsgaranti inrättas och att aktivitetsansvaret utökas till att omfatta unga vuxna upp till 25 års ålder.

En utbildningsgaranti – möjligheter på regional nivå, del 2

En fortsättning på studien där man undersöker hur kommunerna i Skåne ser på förslagen som presenterades i den första rapporten. Utöver det för man även ett utvecklande resonemang om utbildningsgarantins betydelse med anledning

Med finansiering från

